

Zlatník a klenotník

Zlatník a klenotník navrhuje, vyrábí a opravuje šperky, galanterní výrobky a ozdobné předměty z drahých kovů.

Odborný směr:	Umělecká řemesla
Odborný podsměr:	nezařazeno do odborného podsměru
Kvalifikační úroveň:	Střední vzdělání s výučním listem
Regulovaná jednotka práce:	Ne

Pracovní činnosti

- Přijmutí zakázky od klienta, navržení postupu zhotovení zlatnických a klenotnických prací a následné předání hotové práce.
- Spolupráce s rytcem, brusičem a zasazovačem drahých kamenů dle potřebného postupu na zakázce.
- Příprava materiálů a pracovních nástrojů.
- Pořízení návrhů pro určení a dodání tvaru šperků, galanterním výrobkům a ozdobným předmětům z drahých kovů v měřítku odpovídajícím originálu.
- Čtení a vyhodnocování výkresů, plánů a technických pokynů a jejich přenesení na materiál.
- Výběr materiálů a pracovních postupů a použití nástrojů a strojů pro opracování a zpracování drahých kovů a zpracování drahokamů.
- Zhotovení šperků opracováním kovů a spojení jednotlivých dílů pájením, svařováním, nýtkováním a lepením.
- Zhotovení obrub pro drahokamy a vsazování drahokamů do nich.
- Leštění, leptání, emailování, smaltování, matování a rytí vyrobených šperků.
- Jednoduché opravářské a údržbářské práce na nástrojích a strojích.
- Opravy šperků a klenotů, včetně zhotovování chybějících částí.
- Vystavování a nabízení šperků.

CZ-ISCO

- 73130 - Klenotníci, zlatníci a šperkaři
- 7313 - Klenotníci, zlatníci a šperkaři

Příklady činností

Příklady činností ze soukromého sektoru	Tarifní stupeň
Opravy klenotů a šperků vyrobených všemi technikami včetně zhotovování jejich chybějících částí. Zhotovování replik historických šperků.	7
Vytváření exkluzivních a uměleckých klenotů s drahými kameny podle vlastních návrhů.	7
Tepání a cizelování povrchu šperků.	6
Zasazování briliantů juvelovou technikou a do obrub, šatonů a řádků (karé).	6
Ozdobné ruční rytí do drahých kovů podle vlastního návrhu a podle přání zákazníka	5
Tavení drahých kovů včetně legování materiálu a dodržování ryzosti v rozmezí # 1/1000, lití drahých kovů do kyvet včetně úpravy požadovaného tepelného režimu programátoru na vyhřívání kyvet a zhotovování gumových forem pro stříkání vosku včetně rozřezávání.	5
Tvarování plastických ozdob na zlatých a stříbrných výrobcích (např. hodinkových pouzdech) nebo ozdobných mozaik na povrchu výrobků z drahých kovů, např. závěsů, na speciálních frézovacích strojích. Dále smaltování (za tepla, za studena), emaily.	5
Vzorování šperků včetně uplatnění všech druhů kamenů, perel nebo kamejí a drahokamových rytin s možností všech forem zasazení.	5

Typ JP	ID
Povolání	102417
Příklady činností ze soukromého sektoru	Tarifní stupeň
Zasazování polodrahokamů tabulkovců, čočkovců, včetně fazetovaných kamenů a kamejí do výrobků ze zlata i stříbra úpravou obrub a příchytek.	5
Zhotovování výrobků z drahých kovů podle výtvarných návrhů i technických výkresů nebo podle vzoru z různých kovů včetně oprav a předělávek, např. přestavování hlav prstenů, ruční zhotovování obrub pro fazónové kameny apod., šperků z více různě tvarovaných dílů, dutých šperků z drahých kovů převážně uzlových tvarů nebo tvarově náročných šperků bohatých na plastiku a vlastní sestavování.	5
Zhotovování kombinovaných šperků z různobarevného zlata, např. snubních prstenů, jednoduchých prstenů, solitérů s používáním litých dílů a samostatně vyřiznutých a tvarovaných šablon, složitých plastických ozdob stříbrných a zlatých výrobků na frézovacích a hoblovacích strojích s možnou kombinací různých ornamentů včetně seřizování stroje.	4
Zasazování všech druhů drahokamů, polodrahokamů a syntetických kamenů do složitých a umělecky náročných šperků, např. závěsů apod., včetně dokončovacích prací umělecko-řemeslné povahy. Zasazování drahokamů do vrypů šperků nebo šatonů s více příchytkami, zaklepávání polodrahokamů do pánských prstenů nebo přírodních kamenů všech tvarů a výbrusů do všech druhů obrub a šperků.	4
Tavení zlata na odstředivém licím stroji při současné trvalé kontrole měřících přístrojů nebo drahých kovů v plynové nebo elektrické peci. Odstříkávání vosku do gumových forem včetně vyjímání, prohlížení a odlévání, kování odlitků na lisu zatepla i zastudena a válcování za tepla i za studena na požadované délky a průměry.	4
Výroba dutých článků náramků, náušnic z předlisovaných a ručně tvarovaných částí.	4
Opravy složitých šperků a spojování několika dílů, např. broží, členitých náušnic apod.	4
Konečná povrchová úprava náročných výrobků z drahých kovů broušením a leštěním volně z ruky, např. náramků, fazet, skládaných snubních prstenů a výrobků s přírodními nebo umělými kameny. Dále povrchové úpravy matováním či pískováním	4
Elektrolytické pokovování drahými kovy s dodržováním povrchové členitosti výrobků (zlacení a stříbření). Dále též rhodiování (rhodium), chemické barvení - např.: černění.	3
Protahování materiálu z drahých kovů na protahovacích zařízeních a válcování plechů na válcovacích zařízeních. Sekání výlisků. Příprava zlatnických polotovarů (např.: výlisků, náušnicových mechanismů, karabinek apod.).	3
Příprava materiálu na výrobu zlatých řetízků (žíhání zlatého drátu, vytváření spirály natáčením a rozřezávání spirály na očka) a letování oček zlatých řetízků plamenem hořáku s kontrolou pevnosti v tahu.	3
Ruční výroba koncových skákacích nebo pérových kroužků do zlatých řetízků.	3
Značení ryzosti výrobků výrobním puncem, typem a cenou včetně případné povrchové úpravy. Kontrola jakosti výrobků.	3
Úprava povrchu výrobků z drahých kovů broušením a leštěním tzv. volně z ruky. Zasazování drahých kamenů do krapen a obrub šperků.	3
Úpravy zlatnického zboží podle požadavků zákazníků.	3
Zhotovování částí šperků lisováním, ražením, odléváním pro všechny druhy šperků. Základní znalosti seřízení strojů používaných v oboru při sériové výrobě.	3

Pracovní podmínky

Název	1	2	3	4
Zátěž vibracemi	x	x		
Zátěž prachem	x	x		

Typ JP	ID			
Povolání	102417			
Název	1	2	3	4
Zátěž chemickými látkami	x	x		
Zraková zátěž	x	x		
Zátěž trupu a páteře s převahou statické práce (manipulace s břemeny)	x	x		
Lokální zátěž jemné motoriky	x	x		
Zátěž teplem	x			
Zátěž chladem	x			
Zátěž hlukem	x			
Zátěž invazivními alergeny	x			
Zátěž biologickými činiteli způsobujícími onemocnění	x			
Zátěž ionizujícím zářením	x			
Zátěž neionizujícím zářením a elektromagnetickým polem včetně laserů	x			
Celková fyzická zátěž	x			
Lokální zátěž - zátěž malých svalových skupin	x			
Zátěž prací v omezeném nebo uzavřeném prostoru	x			
Zátěž prací v nevhodných pracovních polohách	x			
Práce ve výškách	x			
Duševní zátěž	x			
Zvýšené riziko úrazu pracovníka	x			
Zvýšené riziko obecného ohrožení	x			
Pracovní doba, směnnost	x			

Legenda:

- 1. *Stupeň zátěže (minimální zdravotní riziko)*
Faktor se při výkonu práce nevyskytuje nebo je zátěž faktorem minimální, vliv faktoru je ze zdravotního hlediska nevýznamný.
- 2. *Stupeň zátěže (únosná míra zdravotního rizika)*
Ze zdravotního hlediska je míra zátěže faktorem únosná, nepřekračuje limity stanovené předpisy, vliv faktoru je akceptovatelný pro zdravého člověka.
- 3. *Stupeň zátěže (významná míra zdravotního rizika)*
Úroveň zátěže překračuje stanovené limitní hodnoty expozice (zátěže), na pracovištích je nutná realizace náhradních technických a organizačních opatření, nelze vyloučit negativní vliv na zdraví pracovníků.
- 4. *Stupeň zátěže (vysoká míra zdravotního rizika)*
Úroveň zátěže vysoce překračuje stanovené limitní hodnoty expozice, na pracovištích musí být dodržován soubor preventivních opatření, častěji dochází k poškození zdraví.

Kvalifikace k výkonu povolání

Školní vzdělání

Nejvhodnější školní přípravu poskytují obory:

Typ	Název	Kód
RVP	Zlatník a klenotník	82-51-H/03
KKOV	Střední vzdělání s výučním listem v oboru výtvarné a uměleckořemeslné práce	8251H

Vhodnou školní přípravu poskytují také obory:

Typ	Název	Kód
KKOV	Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru výtvarné a uměleckořemeslné práce	8251L

Další vzdělání

Profesní kvalifikace

- Zlatník a klenotník (82-013-H)

Kompetenční požadavky

Měkké kompetence

Kód	Název	Úroveň 0-5
a01	Efektivní komunikace	3
a02	Kooperace (spolupráce)	3
a03	Kreativita	4
a04	Flexibilita	4
a05	Uspokojování zákaznických potřeb	3
a06	Výkonnost	3
a07	Samostatnost	4
a08	Řešení problémů	3
a09	Plánování a organizování práce	3
a10	Celoživotní učení	2
a11	Aktivní přístup	3
a12	Zvládání zátěže	3
a13	Objevování a orientace v informacích	2

Povolání

102417

Měkké kompetence

Kód	Název	Úroveň 0-5
a14	Vedení lidí (leadership)	0
a15	Ovlivňování ostatních	2

Popisy úrovní naleznete zde: http://katalog.nsp.cz/Napoveda/Prilohy_Manualu_NSP/Priloha_c10_manualu.pdf#page=2

Obecné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 0-3
b01	Počítačová způsobilost	2
b02	Způsobilost k řízení osobního automobilu	0
b03	Numerická způsobilost	1
b04	Ekonomické povědomí	1
b05	Právní povědomí	1
b06	Jazyková způsobilost v češtině	1
b07	Jazyková způsobilost v angličtině	0
b08	Jazyková způsobilost v dalším cizím jazyce	0

Popisy úrovní naleznete zde: http://katalog.nsp.cz/Napoveda/Prilohy_Manualu_NSP/Priloha_c9_manualu.pdf#page=2

Odborné znalosti

Kód	Název	Úroveň 1-8	Vhodnost
e71._.0029	technologie tavby a odlévání drahých kovů	3	Nutné
e73._.0044	technologie broušení	3	Nutné
e71._.0003	kovové materiály a slitiny a jejich vlastnosti (např. tvrdost, pružnost, houževnatost aj.)	3	Nutné
m13._.0002	uměleckořemeslné zpracování zlata a dalších drahých kovů	3	Nutné
m13._.0004	uměleckořemeslné zpracování drahých kamenů a klenotů	3	Nutné
m13._.0013	zásady a postupy konzervátorských a restaurátorských prací	3	Výhodné

Odborné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 1-8	Vhodnost
-----	-------	------------	----------

Odborné dovednosti

Kód	Název	Úroveň 1-8	Vhodnost
m13.D.1152	Orientace v dokumentaci, volba způsobu zpracování, materiálů, nástrojů a pomůcek pro výrobu šperků z drahých kovů	3	Nutné
m13.D.3151	Posuzování kvality šperků z drahých kovů, provádění oprav šperků, značení výrobní, ryzostní a puncovní značkou	3	Nutné
m13.D.7151	Samostatné zpracování výtvarného záměru pro realizaci nových vzorů šperků	3	Nutné
m13.A.1024	Příprava materiálů z drahých kovů pro výrobu šperků	3	Nutné
m13.A.2151	Povrchové úpravy zlatnických výrobků	3	Nutné
m13.A.2154	Zasazování drahých kamenů	3	Nutné
m13.A.1329	Zhotovování šperků a klenotů	3	Nutné
m13.D.1153	Orientace ve způsobech tavení drahých kovů pro výrobu šperků	3	Nutné
m13.D.1154	Orientace ve způsobech odlévání drahých kovů	3	Nutné
m13.B.1155	Lisování a válcování drahých kovů	3	Nutné
m13.A.1025	Vrtání při výrobě šperků	3	Nutné